

شیوه‌نامه استفاده از فرصت‌های مطالعاتی

در اجرای آیین‌نامه "استفاده از فرصت مطالعاتی برای اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی" که طی نامه شماره ۳/۱۸۹۴۶ مورخ ۸۹/۶/۳۰ از طرف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و اصلاحیه مورخ ۸۹/۷/۲۵ به شماره ۳۰/۳۰۷۴۲، این شیوه‌نامه به شرح ذیل برای استفاده از فرصت مطالعاتی ارائه می‌گردد.

مقدمه:

به منظور ارتقاء سطح علمی اعضای هیأت علمی، آشنایی با آخرین دستاوردهای علمی پژوهشی و توسعه همکاری‌های علمی و بین‌المللی، همه ساله تعدادی از اعضای هیأت علمی دانشگاه با رعایت ضوابط مندرج در این شیوه‌نامه برای گذراندن دوره فرصت مطالعاتی به یکی از دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی داخل یا خارج از کشور اعزام می‌گردند.

ماده ۱- اهداف

- ۱-۱- توسعه و گسترش تجارب علمی اعضای هیأت علمی و آشنایی بیشتر آنها با دستاوردهای علمی و دانش فنی جدید.
 - ۱-۲- کمک به رفع مشکلات علمی و تخصصی کشور با انتقال تجربیات مراکز علمی برجسته از خارج به داخل کشور.
 - ۱-۳- استفاده موثر و مفید از امکانات علمی، تجهیزاتی و آزمایشگاهی مراکز علمی برتر داخل و خارج از کشور.
 - ۱-۴- انجام کارهای تحقیقاتی مشترک با دانشمندان و پژوهشگران سایر مراکز علمی برجسته داخل و خارج از کشور به منظور اعتلای موقعیت علمی و فناوری کشور و حضور موثر در همکاری‌های بین‌المللی.
 - ۱-۵- کمک به توسعه و تقویت همکاری‌های علمی منطقه‌ای و بین‌المللی.
 - ۱-۶- به روز شدن دانش تخصصی اعضای هیأت علمی و افزایش توانمندی‌های علمی و کارایی آنان.
- تذکر ۱-** چنانچه در دوره فرصت مطالعاتی نیاز به انجام طرح پژوهشی باشد، طرح می‌بایست در اولویت‌های علم و فناوری کشور بوده و نتیجه انجام اجرای آن مشخص باشد.
- تذکر ۲-** کشورهایی برای اعزام جهت فرصت مطالعاتی در اولویت خواهند بود که وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با آنها تفاهم-نامه همکاری داشته و در تبادل استاد و دانشجو باشد.

ماده ۲- شرایط عمومی استفاده از فرصت مطالعاتی

- ۲-۱- دارا بودن مرتبه علمی استادیاری و بالاتر
- تبصره ۱:** استفاده از فرصت مطالعاتی برای مربیانی که برابر ضوابط مربوطه از نظر آموزشی و پژوهشی برجسته محسوب می‌شوند بلامانع است. کیفیت برجستگی بر اساس داشتن حداقل ۱۰٪ امتیاز ماده ۱ و ۸۵٪ حداقل بندهای ماده ۳ پژوهشی آیین‌نامه ارتقاء با نظر کمیته هیأت ممیزه تعیین می‌شود.
- ۲-۲- کسب حداقل امتیازهای تعیین شده توسط دانشگاه برای فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی طبق مفاد شیوه‌نامه.
- تبصره ۲:** آن دسته از اعضای هیأت علمی که تصدی یکی از سمت‌های ریاست دانشگاه، ریاست پژوهشگاه و معاونت وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بالاتر را برای یک دوره چهارساله به عهده داشته‌اند، حق استفاده از فرصت مطالعاتی بدون رعایت بند ۲-۲ را دارند.

۲-۳- ارائه یک برنامه مطالعاتی یا یک طرح تحقیقاتی مشخص با توجه به اهداف مندرج در ماده ۱ و تأیید دانشگاه و کسب نظر مساعد و پذیرش از یک موسسه معتبر داخل یا خارج از کشور (که مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در همه ابعاد علمی، اجتماعی باشد).

۲-۴- موافقت رئیس دانشگاه با استفاده عضو هیأت علمی از فرصت مطالعاتی مبنی بر عدم ایجاد خلل در فعالیتهای آموزشی و یا پژوهشی در زمان استفاده عضو هیأت علمی از فرصت مطالعاتی.

۲-۵- برخورداری از صلاحیت عمومی و اخلاقی و نداشتن منع قانونی دیگر.

ماده ۳- شرایط لازم برای استفاده از فرصت مطالعاتی خارج از کشور

۳-۱- دارا بودن وضعیت استخدامی رسمی قطعی و مرتبه علمی استادیار و بالاتر

تبصره ۳: در شرایط خاص و برای انجام تحقیقاتی ویژه با نظر هیأت امنای دانشگاه، عضو هیأت علمی با وضعیت رسمی آزمایشی نیز می تواند از فرصت مطالعاتی خارج از کشور استفاده کند.

۳-۲- دارا بودن حداقل ۵ سال سابقه خدمت رسمی تا اول مهرماه سال تکمیل درخواست برای بار اول و دست کم ۵ سال فاصله از پایان فرصت مطالعاتی قبلی برای دفعات بعد

تبصره ۴: تازمانی که دانشگاه گلستان جزء دانشگاههای تازه تأسیس و در حال توسعه است مدت فوق به ۴ سال کاهش می یابد.

۳-۳- عدم توقف بیش از هفت سال در مرتبه علمی فعلی به استثنای استاد تمامی

۳-۴- ارتقاء مرتبه علمی تا حد استاد تمامی برای استفاده از نوبت بعدی، منظور این است که در نوبت بعدی برای استفاده از فرصت مطالعاتی، عضو هیأت علمی می بایست یک مرحله ارتقاء پیدا کند.

۳-۵- عدم استفاده از سه بار فرصت مطالعاتی خارج از کشور و پنج بار از هر نوع فرصت مطالعاتی در طول خدمت

ماده ۴- شرایط لازم برای استفاده از فرصت مطالعاتی کوتاه مدت خارج از کشور

۴-۱- دارا بودن وضعیت استخدامی رسمی

۴-۲- دارا بودن سه سال خدمت تمام وقت در دانشگاه پس از پایان فرصت مطالعاتی قبلی برای دفعات بعدی

ماده ۵- شرایط لازم برای استفاده از فرصت مطالعاتی داخل کشور

۵-۱- دارا بودن حداقل وضعیت استخدامی رسمی آزمایشی

۵-۲- چهار سال سابقه خدمت و حداقل چهار سال خدمت تمام وقت در دانشگاه پس از پایان فرصت مطالعاتی قبلی برای دفعات بعد

۵-۳- عدم استفاده بیش از پنج بار از هر نوع فرصت مطالعاتی در طول خدمت

۵-۴- عدم توقف بیش از دوازده سال در مرتبه علمی فعلی به استثنای استاد تمامی

تبصره ۵- موارد استثنای این ماده با موافقت رئیس دانشگاه امکان پذیر می باشد.

ماده ۶- حداقل امتیازات لازم برای پذیرش در خواست

۶-۱- کسب ۱۰۰٪ از حداقل امتیاز بندهای آموزشی (ماده ۲) و ۸۰٪ از حداقل امتیاز بندهای پژوهشی (ماده ۳) آئین نامه ارتقاء اعضای

هیأت علمی دارای مرتبه استادیار از ابتدای اشتغال در دانشگاه برای نوبت اول و از پایان فرصت مطالعاتی قبلی برای نوبت های بعدی

۶-۲- برای استفاده از فرصت مطالعاتی از دفعات دوم به بعد در مرحله استادی داشتن حداقل ۵ مقاله در نشریات علمی معتبر بین‌المللی در طول دوره‌ای که امتیازات محاسبه می‌شود ضروری است. در تمامی این مقالات متقاضی باید پس از حذف دانشجو نویسنده اول باشد.

ماده ۷- شاخص‌های لازم برای اولویت‌بندی متقاضی

در صورتی که تعداد متقاضیان فرصت مطالعاتی بیش از سقف اعتبارات و سهمیه دانشگاه باشد شاخص‌های زیر برای اولویت‌بندی متقاضیان منظور می‌شود:

- ۱-۷- امتیاز کسب شده از مواد ۲ و ۳ (آموزشی و پژوهشی) آیین‌نامه ارتقای اعضای هیأت علمی
- ۲-۷- استادان نمونه و پژوهشگران برتر و مدیران پژوهشی برتر کشوری، اعضای هیأت علمی که تصدی یکی از سمت‌های معاون دانشگاه و مسئولیت مدیریتی در سطح وزارتخانه عتف را برای حداقل یک دوره سه ساله به عهده داشته باشند، پژوهشگران، مدرسان و مدیران برتر دانشگاه.
- ۳-۷- افرادی که در سه سال منتهی به درخواست فرصت مطالعاتی امتیاز پژوهشی بیشتری کسب نموده باشند.
- ۴-۷- سال‌های فعالیت تمام وقت آموزشی و پژوهشی داوطلب از تاریخ استخدام و یا آخرین فرصت مطالعاتی.
- ۵-۷- در صورت امتیاز یکسان، افراد با مرتبه علمی و پایه بیشتر در اولویت قرار می‌گیرند.
- ۶-۷- برای افرادی که از شرایط مساوی برخوردارند، اولویت با افرادی است که برای اولین بار متقاضی فرصت مطالعاتی هستند.

ماده ۸- مراحل ارائه درخواست دوره فرصت مطالعاتی اعضای هیأت علمی دانشگاه

- ۱-۸- بررسی و تصویب درخواست متقاضی مبنی بر استفاده از فرصت مطالعاتی و برنامه تحقیقاتی پیشنهادی در شورای گروه
- ۲-۸- بررسی و تصویب درخواست متقاضی مبنی بر استفاده از فرصت مطالعاتی و برنامه تحقیقاتی پیشنهادی در کمیته منتخب یا شورای پژوهشی دانشکده
- ۳-۸- ارسال پرسشنامه‌های تکمیل شده و سایر مدارک به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه به همراه برنامه پیشنهادی و تعیین محل میزبان
- ۴-۸- تعیین اولویت متقاضیان استفاده از فرصت مطالعاتی در شورای پژوهش و فناوری دانشگاه و معرفی به هیأت رئیسه دانشگاه
- ۵-۸- بررسی و تصویب درخواست‌ها در هیأت رئیسه دانشگاه
- ۶-۸- تهیه معرفی‌نامه‌های لازم برای اخذ روادید توسط دفتر همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۷-۸- صدور حکم مأموریت توسط رئیس دانشگاه پس از تکمیل مراحل و ارائه روادید لازم
- ۸-۸- پرداخت هزینه‌های مأموریت معرفی متقاضی برای خرید ارز از بانک و خرید بلیط رفت و برگشت متقاضی و همراهان توسط دانشگاه به صورت علی‌الحساب
- ۹-۸- اعزام متقاضی با هماهنگی معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه و معرفی و کیل جهت پیگیری امور مربوط به متقاضی در طول مأموریت

تبصره ۶- در صورتی که عضو هیأت علمی متقاضی، راهنمایی پایان نامه در دوره تحصیلات تکمیلی را بر عهده داشته باشد می بایستی قبل از اعزام، استاد راهنمای مشترک پایان نامه را به معاونت پژوهش و فناوری معرفی نماید.

۸-۱۰- زمان ارسال فرم درخواست فرصت مطالعاتی و مدارک مربوطه (فرم پر شده آیین نامه ارتقاء) حداکثر تا ۳۰ مهر ماه به گروه، ۱۵ آبان به دانشکده و ۳۰ آذر به معاون پژوهش و فناوری دانشگاه می باشد.

ماده ۹- مدت استفاده از فرصت مطالعاتی

۹-۱- مدت استفاده از فرصت مطالعاتی داخل و خارج از کشور حداقل یک و حداکثر ۲ نیمسال تحصیلی می باشد.

۹-۲- مدت استفاده از فرصت مطالعاتی کوتاه مدت خارج از کشور حداکثر ۲ ماه در تابستان می باشد.

۹-۳- درخواست هرگونه مرخصی استحقاقی یا بدون حقوق بلافاصله قبل یا بعد از استفاده از دوره فرصت مطالعاتی ممنوع می باشد.

۹-۴- در صورتی که استفاده عضو هیأت علمی از فرصت مطالعاتی از نوع تقاضا و حمایت مالی مراکز علمی پژوهشی خارج از دانشگاه، بر اساس نیاز خارج از دانشگاه و حل مسأله ضروری، تکرار و تمدید دوره تا سه نیمسال تحصیلی با بررسی عملکرد و تأیید دانشگاه و موافقت معاونت پژوهش و فناوری وزارت عتف امکان پذیر می باشد.

۹-۵- مدت استفاده از فرصت مطالعاتی به شرط رعایت مفاد مواد این شیوه نامه جزو سابقه خدمت دانشگاهی عضو هیأت علمی محسوب خواهد شد.

ماده ۱۰- نحوه پرداخت مقرری ارزی به عضو هیأت علمی و خانواده وی

۱۰-۱- فرصت مطالعاتی خارج از کشور با تأمین کامل هزینه های فرد و خانواده توسط دانشگاه

۱۰-۱-۱- هزینه های ریالی و ارزی مرتبط بر انجام فرصت مطالعاتی عضو هیأت علمی، همسر و حداکثر دو فرزند تحت تکفل شامل بهای بلیط رفت و برگشت و اقامت در کشور مقصد، بیمه و هزینه اخذ ویزا و عوارض خروج از کشور تا سقف تعرفه ای که به تصویب هیأت امنای ذیربط می رسد از محل تأمین حقوق و مزایای عضو هیأت علمی و بر اساس آخرین حکم و همچنین مابه التفاوت آن از اعتبارات پژوهشی پیش بینی شده در بودجه تفصیلی دانشگاه پرداخت خواهد شد.

۱۰-۱-۲- میزان مقرری ارزی براساس جدول مصوب به عضو هیأت علمی تعلق می گیرد و ۶۰٪ مقرری برای همسر و ۳۰٪ برای هر فرزند (حداکثر تا دو فرزند و کمتر از ۱۶ سال) به آن اضافه می شود.

۱۰-۱-۳- پرداخت مقرری ارزی به افرادی از خانواده عضو هیأت علمی تعلق می گیرد که همراه عضو هیأت علمی در آن کشور سکونت داشته باشند.

۱۰-۱-۴- در صورت عدم وجود سفارت کشور محل فرصت مطالعاتی در ایران، بهای بلیط رفت و برگشت، هزینه های اخذ ویزا و عوارض خروج از کشور عضو هیأت علمی و خانواده وی به کشور ثالث برای یک بار جهت اخذ ویزا قابل پرداخت است.

۱۰-۱-۵- پرداخت بهای بلیط رفت و برگشت (به صورت متعارف) فقط به افرادی از خانواده عضو هیأت علمی تعلق می‌گیرد که در محدوده زمانی حداکثر سه ماه قبل و بعد از مدت مأموریت فرصت مطالعاتی از ایران به مقصد محل فرصت مطالعاتی و برگشت اقدام نموده باشند.

۱۰-۱-۶- پرداخت هزینه بیمه خانواده تا سقف ۵۰۰ دلار ماهانه برای هر خانواده با ارائه مدارک مثبت برای تمام افراد خانواده.

۱۰-۲- فرصت مطالعاتی خارج از کشور با تقاضا و حمایت مراکز علمی- پژوهشی خارج از دانشگاه

این نوع فرصت مطالعاتی برای بر طرف نمودن یک نیاز پژوهشی و یا حل مشکل یک سازمان و بنا به درخواست مراکز و یا سازمان- های تحقیقاتی کشور انجام می‌گیرد. در این حالت عضو هیأت علمی با حکم مأموریت پژوهشی، صرفاً حقوق و مزایای خانواده (بارعایت محدودیت تعداد و سن)، خود را از دانشگاه دریافت می‌کند و تأمین کل هزینه‌های سفر شامل بلیط رفت و برگشت عضو هیأت علمی و هزینه اخذ ویزا، عوارض خروج از کشور، بیمه و مابه‌التفاوت ارزی توسط سازمان حامی بیرون دانشگاه پرداخت می‌شود.

۱۰-۳- فرصت مطالعاتی کوتاه مدت خارج از کشور

۱۰-۳-۱- در این نوع فرصت مطالعاتی، دانشگاه حقوق و مزایای عضو هیأت علمی، بلیط رفت و برگشت عضو هیأت علمی، مابه‌التفاوت ارزی و هزینه بیمه تا سقف ۳۰۰ دلار را ماهانه با ارائه مدارک مثبت پرداخت می‌نماید.

۱۰-۴- فرصت مطالعاتی داخل کشور با تأمین کامل هزینه‌ها توسط دانشگاه

۱۰-۴-۱- دانشگاه در طول مدت فرصت مطالعاتی داخل کشور، حقوق و مزایای عضو هیأت علمی را به طور کامل پرداخت می‌کند.
۱۰-۴-۲- دانشگاه می‌تواند به اعضای هیأت علمی که در طول فرصت مطالعاتی داخل از ارائه واحد آموزشی معاف خواهند بود، حق‌التدریس واحدهای آموزشی و رساله‌های دکتری و پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد (حداکثر تا سقف مجاز پایان‌نامه در ترم) را پرداخت نماید.

۱۰-۵- فرصت مطالعاتی داخل کشور با تقاضا و حمایت مالی مراکز علمی- پژوهشی خارج از دانشگاه

۱۰-۵-۱- دانشگاه برای عضو هیأت علمی داوطلب، با حکم مأموریت پژوهشی حقوق و مزایای او را پرداخت می‌کند.
۱۰-۵-۲- سازمان می‌تواند حق‌الزحمه‌ای بر اساس قرارداد منعقد شده بین عضو هیأت علمی و سازمان به عضو هیأت علمی پرداخت نماید.
۱۰-۵-۳- سازمان امکانات و تسهیلات لازم از جمله منابع علمی، اتاق کار و ... را برای استفاده کننده از فرصت مطالعاتی تأمین می‌نماید.

۱۰-۵-۴- سازمان می تواند در صورت امکان برای نشر نتایج تحقیقات انجام شده توسط استفاده کننده از فرصت مطالعاتی، وی را برای شرکت در مجامع بین المللی با هزینه خود اعزام نماید.

۱۰-۵-۵- دانشگاه می تواند به منظور تشویق اعضای هیأت علمی به انجام دوره فرصت مطالعاتی داخل کشور تمهیداتی فراهم آورد. از جمله اینکه برای گذراندن هر دوره شش ماهه فرصت مطالعاتی داخلی یک پایه تشویقی به عضو هیأت علمی اعطا نماید.

ماده ۱۱- نحوه ارائه گزارش نهایی پایان دوره فرصت مطالعاتی

۱۱-۱- گزارش پیشرفت دوره فرصت مطالعاتی هر ۳ ماه یکبار توسط عضو هیأت علمی به گروه ارسال می شود و معاون پژوهشی ذریعاً با کسب نظر تخصصی گزارش را ارزیابی و نتیجه را به معاون پژوهش و فناوری دانشگاه اعلام و در نهایت نظر معاون پژوهش و فناوری دانشگاه به عضو هیأت علمی اعلام می شود.

۱۱-۲- ایراد یک سخنرانی در گروه/ دانشکده حداکثر ۳ ماه پس از مراجعت

۱۱-۳- ارائه گزارش نهایی فرصت مطالعاتی پس از داوری و تأیید گروه و دانشکده حداکثر ۶ ماه پس از مراجعت به معاون پژوهش و فناوری دانشگاه.

۱۱-۴- ارائه خلاصه گزارش نهایی به معاونت پژوهشی وزارت حداکثر ۹ ماه بعد از انجام دوره فرصت مطالعاتی

۱۱-۵- چاپ حداقل یک مقاله در نشریات معتبر با نمایه استنادی بین المللی پس از انجام فرصت مطالعاتی خارج از کشور (یا اخذ پذیرش مقاله حداکثر تا یکسال پس از خاتمه فرصت مطالعاتی خارج از کشور) و چاپ حداقل یک مقاله در نشریات معتبر علمی-پژوهشی داخلی پس از فرصت مطالعاتی داخل کشور الزامی است. در صورت عدم رعایت آن، علاوه بر محرومیت از فرصت های مطالعاتی و سفرهای علمی بعدی، معادل هزینه های مصروفه اعم از حقوق و غیره به عنوان خسارت از عدم انجام تعهد رسمی تعیین می گردد.

تبصره ۷- عدم ارائه گزارش قابل قبول موجب محرومیت از سفرهای علمی و فرصت مطالعاتی بعدی خواهد شد.

تبصره ۸- ذکر نام دانشگاه به صورت کامل در تمامی فعالیت های پژوهشی و فناوری مستخرج از فرصت مطالعاتی الزامی است.

ماده ۱۲- تضمین استفاده از فرصت مطالعاتی

عضو هیأت علمی در قبال استفاده فرصت مطالعاتی اعم از داخل یا خارج از کشور باید به موجب سند رسمی تعهد نماید که به مدت سه برابر زمان استفاده از فرصت در دانشگاه خدمت کند.

صدور حکم استفاده از فرصت مطالعاتی منوط به توثیق سند ملکی (غیر منقول) یا تعهد کارمندی محضری توأم با اسناد تجاری به میزان دو برابر کل هزینه های مصروفه اعم از ریالی و ارزی می باشد که قرار است در طول مدت استفاده از فرصت دریافت گردد و مبلغ آن توسط دانشگاه تعیین خواهد شد تا در صورت تخلف از مفاد سند رسمی، دانشگاه بتواند فارغ از هرگونه الزام به تشریفات و یا با اعلام به دفترخانه، از طریق صدور اجرائیه به میزان دو برابر کلیه هزینه های مصروفه بابت وجه التزام و دیون خسارات دولت از متعهد و ضامن یا ضامنین وی به نحو انفرادی یا اشتراکی (مسئولیت تضامنی) اخذ نماید.

تذکرہ ۳- مسئولیت اخذ سند تعهد رسمی و اتخاذ تصمیم راجع به کیفیت سند مأخوذه اعم از تضمین ملکی یا تعهد کارمندی توأم با توثیق اسناد تجاری با دانشگاه می باشد.

سایر جزئیات و مواردی که در این شیوه نامه ذکر نشده است با موافقت معاون پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس دستورالعمل اجرایی دانشگاه انجام می گیرد.

این شیوه نامه در ۱۲ ماده، ۸ تبصره و ۳ تذکر در تاریخ ۹۳/۸/۱۹ به تصویب شورای پژوهشی دانشگاه رسید و در تاریخ ۹۳/۹/۲۳ توسط هیأت ریسه دانشگاه تایید شد.